

TARBIJAKAITSE JA
TEHNILISE JÄRELEVALVE
AMET

Juhend koolireiside korraldamiseks

Avaldatud: 05.05.2022

Sisukord

Sissejuhatus.....	4
1. Kontrollnimekiri õpetajale koolireisi tellimisel reisikorraldajalt.....	5
2. Kontrollnimekiri õpetajale reisi koostamiseks.....	7
3. Kontrollnimekiri pakettreisilepingu sõlmimiseks.....	9
4. Mõisted	10
4.1. Kes on reisija?	10
4.2. Mis on pakettreis?.....	10
4.3. Mis on seotud reisikorraldusteenused?.....	10
4.4. Mis on vahendamine?	11
4.5. Mis on tüüptingimused?	11
4.6. Mis on vältimatud ja erakorralised asjaolud?.....	12
4.7. Mis on standardinfo teabeleht?	12
4.8. Mis on tagatis?.....	13
4.8.1. Kuidas kontrollida, kas ettevõtjal on tagatis?.....	13
4.9. Kas õpetajal on ka tagatise seadmise kohustus koolireisi iseseisval korraldamisel?.....	13
5. Lepingu sõlmimisele eelnevad ettevalmistused	14
5.1. Enne pakettreisilepingu sõlmimist	14
5.2. Lepingueelne teave	14
5.3. Reisi eest tasumine	15
5.4. Reisijate nimekirja edastamine reisikorraldajale.....	15
6. Pakettreisilepingu sõlmimise järgselt	16
6.1. Mida teha, kui reisikorraldaja rikub pakettreisilepingut?	16
6.1.1. Pakettreisilepingust taganemine	16
6.2. Kelle poole tuleb probleemi korral pöörduda, kui reisi pani kokku õpetaja?.....	17
6.3. Millistel juhtudel on võimalik saada tagatisest reisisu hüvitamist?	17

Lisa 1..... 19
Lisa 2..... 19

Sissejuhatus

Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametil (edaspidi TTJA) on põhimääruse kohaselt õigus anda õigusaktidest tulenevate ülesannete täitmiseks juhiseid.

Käesoleva juhendi eesmärgiks on anda soovitusi, millele tuleks koolireise korraldades tähelepanu pöörata, et reisijate õigused oleksid ka probleemide korral tagatud. Juhendis kasutatud õpetaja mõiste all on mõeldud klassi ja kooli esindajat, kes reisi tellimisel või kokkupanemisel osaleb. Mõiste kool hõlmab haridusasutusi. Koolireisi puhul on tegemist väljasõiduga, mida korraldatakse õpilastele. Koolireise tellitakse reisikorraldajatelt ja neid panevad kokku ka õpetajad, mistõttu on juhend ette nähtud mõlemal juhul suuniste andmiseks. Koolireisi tellimisel reisikorraldajalt soovitame õpetajal kontrollida reisikorraldaja nõuetele vastavust (sh tagatise seadmise kohustust) ja pöörata kõrgendatud tähelepanu sõlmitava pakettreisilepingu tingimustele. Koolireisi õnnestumiseks soovitame õpetajal teha põhjaliku eeltöö ja osaleda aktiivselt lepingu tingimuste läbirääkimisel.

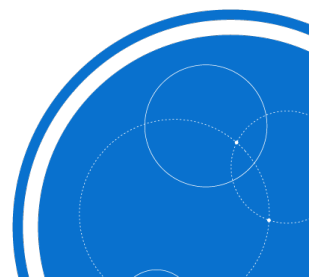
Iseseisvalt koolireisi planeerimisel on õpetajal veel suurem vastutus tutvuda kõikvõimalike lepingutingimustega, sh iga reisiteenuse osutaja esitatud nõuetega. Iseseisvalt reisi koostamisel ei ole reis tagatisega kaetud ja seega tuleb kindlustusandjatelt uurida, mis alustel on võimalik reisitörke korral ettemakstud raha tagasi nõuda. Selleks, et koolireisi planeerimine oleks edukas, koostasime abistavad kontrollnimekirjad (vt lk 5-9).

Ühtlasi käsitletakse juhendis ka lepingu sõlmimisel olulisi mõisteid, selgitame vahendaja rolli, tagatise kaitset ja erinevust reisikorraldajalt reisi tellimise ja ise reisi koostamise vahel ning anname ülevaate, mida tähele panna lepingu sõlmimisele eelnevas ja järgnevas protsessis.

1. Kontrollnimekiri õpetajale koolireisi tellimisel reisikorraldajalt

1. Kontrolli reisi sihtkohariigis kohaldatavaid COVID-19 piiranguid, sh ka riiki sisenemise nõudeid (tutvu [Reisi Targalt](#) lehel, [Kriis.ee](#) lehel ja [Välisministeeriumi Facebooki](#) lehel kuvatud infoga, sihtriigi riikliku infoga). NB! Tutvu ka reisijaveo osutaja tingimustega!
2. Koosta reisijate nimekiri (koos lastevanemate kontaktidega) ja edasta reisikorraldajale.
3. [Kindlusta kõik reisijad](#) (sh Covid-19 levikust tulenevate võimalike tõrgete vastu - näiteks reisitõrkekindlustus, meditsiiniabikindlustus vms).
4. Reisikorraldaja valimisel kontrolli [majandustegevuse registrist](#) (MTR) pakettreiside pakkamiseks ja korraldamiseks ettevõtjale kohustusliku tagatise olemasolu.
5. Vahendaja kaudu koolireisi tellimisel selgita välja, kes on tegelik reisikorraldaja ja kontrolli tegeliku reisikorraldaja tagatist MTRist.
6. Pakettreisilepingu sõlmimisel tutvu kõikide tingimustega - kontrolli üle, mis on reisi kogumaksumus, milliseid reisi teenused leping sisaldab, kuidas saab lepingust taganeda, kuupäevi muuta, reisija nime või arvu muuta, millised tüüptingimused kohalduvad, kas tegemist on paindlike reisijaveo piletitega jne.
7. Enne lepingu sõlmimist tutvu reisikorraldaja tüüptingimustega.
8. Selgita välja, kuidas on reguleeritud COVID-19 tõttu reisi ärajäämise tagajärjed - sh rõhutada olulisi asjaolusid (nt tegemist on lõpuklassireisiga) ja veenduda, et kokkulepitud tingimused on lepingusse kirja pandud.
9. Veendu, et reisikorraldaja esitab standardinfo teabelehe.
10. Veendu, et reisikorraldaja annab teavet sihtkohariigi reisidokumentide liigi ja nende kehtivuse kohta ja kontrolli dokumentide (ID-kaart/pass) vastavust nõuetele.
11. Veendu, et reisijatele on tellitud [Euroopa ravikindlustuskaart, kui reisitakse mõnda EL liikmesriiki](#).
12. Pakettreisilepingu sõlmimisel kontrolli andmete õigsust (reisi toimumise korrektsed kuupäevad, sihtkoht, reisijate nimed, reisikirjeldus, reisikorraldajaga kokkulepitud tingimused jne).
13. Enne reisi eest tasumist küsi reisikorraldajalt allkirjastatud pakett-reisilepingut või selle kinnitust püsival andmekandjal.
14. Tasumisel veendu arvel märgitud andmete õigsuses.
15. Osamaksetena tasumisel vormista reisikorraldajaga üheselt mõistetav maksegraafik. NB! Pea arvestust osamaksete tasumise üle.
16. Tutvu [sihtkohariigi nõuetega](#) lastega reisimise kohta ja vastavalt sellele küsi lastevanematelt [nõusolekut](#).

17. Registreeri reis [Reisi Targalt](#) lehel.
18. Reisil raskustesse sattudes on reisikorraldajal abistamise kohustus.
19. Reisil olles teavita reisikorraldajat koheselt, kui teenused ei vasta lepingule, et korraldaja saaks tekkinud probleemi heastada.
20. Reisilt naasmise järgselt rakenduvaid COVID-19 levikust tulenevaid nõudeid ja piiranguid kontrolli veebilehelt [Kriis.ee](#) ja [Terviseameti](#) kodulehelt.
21. Vormista kõik kokkulepped ja lepingu muudatused KIRJALIKULT!

2. Kontrollnimekiri õpetajale reisi koostamiseks

1. Koosta reisikava ja reisijate nimekiri (koos lastevanemate kontaktidega).
2. Reisisteenuste valikul tutvu broneerimise tingimustega (nt võimaliku broneerimistasu maksmise kohustusega, broneeringu tühistamise võimalusega, kuupäevade muutmise võimalusega jne).
3. Kontrolli reisijateveo teenuseosutaja kodulehelt veotingimusi COVID-19 piirangutega seonduvalt. NB! Teenuseosutaja veotingimused võivad erineda teise riiki sisenemise piirangutest!
4. Enne reisijaveopileti soetamist tutvu pileti tingimustega (nt pileti tühistamise, reisija nime ja reisijate arvu muutmise, reisi kuupäevade muutmise jms võimalustega).
5. Bussi tellimisel veendu, et tegu on usaldusväärse ettevõtjaga, kelle buss on tehniliselt korras (läbinud tehnöölevaatuse, varustatud turvavöödega jne). Enne sõitu kontrolli ka, et juht on puhanud ja vastab liikluseaduses sätestatud nõuetele.
6. Enne teenuseosutajatele tasu maksmist tutvu lepingu tingimustega ja säilita kirjalik leping.
7. Osamaksetega tasumisel vormista teenuseosutajaga üheselt mõistetav maksegraafik. NB! Pea arvestust osamaksete tasumise üle.
8. Tutvu sihtkohariigi tingimustega reisidokumentide liigi ja nende kehtivuse kohta ja palu lastevanematel kontrollida laste reisidokumentide (ID-kaart või pass) vastavust nõuetele (nt kehtiv vähemalt kuus kuud pärast reisi).
9. Viisakohustuse korral tutvu nõuetega.
10. Veendu, et reisijatele on tellitud Euroopa ravikindlustuskaart, kui reisitakse mõnda EL liikmesriiki.
11. Kindlusta kõik reisijad (sh Covid-19 levikust tulenevate võimalike tõrgete vastu - näiteks reisitõrkekindlustus, meditsiiniabikindlustus vms).
12. Kontrolli riiki sisenemise nõudeid tulenevalt COVID-19 levikust (nt vaksineerituse või negatiivse COVID-19 testi tõendi vms).
13. Tutvu sihtkohariigi nõuetega lastega reisimise kohta ja vastavalt sellele küsi lastevanematelt nõusolekut.
14. Registreeri reis Reisi Targalt lehel.
15. Kaasa reisile isik, kes on läbinud esmaabi koolituse ja sertifitseeritud esmaabi osutama.
16. Reisilt naasmise järgselt rakenduvaid COVID-19 levikust tulenevaid nõudeid ja piiranguid kontrolli veebilehelt Kriis.ee ja Terviseameti kodulehelt.

17. NB! Vormista kõik kokulepped ja lepingu muudatused teenuse-osutajatega **KIRJALIKULT!**
18. Konsulaarabi saamiseks helista Eesti Välisministeeriumi ööpäevaringsele valvetelefonile +372 5301 9999, pöördu lähima [Eesti või Euroopa Liidu liikmesriigi esinduse](#) poole või võta ühendust [Facebooki Veebikonsuli](#) kaudu.

3. Kontrollnimekiri pakettreisilepingu sõlmimiseks

1. Veendu, et lepingusse on märgitud kõik tellitud reisieenused.
2. Veendu, et lepingus on olemas reisikorraldaja ärinimi ja kontakt (sh kohapealse reisiesindaja kontaktid).
3. Veendu, et lepingueelsetes läbirääkimistes saavutatud kokkulepped on saanud lepingu osaks.
4. Kontrolli, kas leping sisaldab tüüptingimusi ja tutvu nende sisuga.
5. Edasta reisikorraldajale reisijate ja nende esindajate nimekiri.
6. Veendu, et lepingusse on märgitud kokkulepitud maksetingimused.
7. Küsi reisikorraldajalt allkirjastatud pakettreisilepingut või lepingu kinnitust püsival andmekandjal.
8. Lepingu rikkumise korral pöördu koheselt reisikorraldaja või vahendaja poole ja esita oma pretensioon.
9. Lepingust taganemiseks või ülesütlemiseks edasta reisikorraldajale kirjalik avaldus ja too välja taganemise või ülesütlemise alus.
10. Tee selgeks, kas tellitud on üksikud reisieenused või tagatisega kaetud pakettreis ja seotud reisikorraldusteenused.

4. Mõisted

4.1. Kes on reisija?

Reiside korraldamisel on oluline välja selgitada, kes on reisija. **Reisija on isik, kes soovib sõlmida pakettreisilepingu või kellel on õigus reisida pakettreisilepingu alusel.** Reisikorraldaja on kohustatud reisijale osutama pakettreisi osaks olevad teenused. **Reisija väljaselgitamine on oluline seetõttu, et raha tagastamise kohustuse tekkimisel peab reisikorraldaja tagasimakse tegema reisijale.** Seda kõike olenemata asjaolust, et reisi eest on tasunud teine isik. Koolireiside puhul on reisijateks nii õpetajad ja saatjad kui ka õpilased. Õpilaste puhul võib tegemist olla alaealiste reisijatega. Seega võib juhtuda, et õpilase eest on tasunud reisisasu lapsevanem või lähikondne isik. Alaealise reisija eest teeb tagasimakse saamiseks avalduse lapsevanem või lähikondne. Avalduse tegemisel teise isiku eest on vaja tõendada oma esindusõigust. Sünnitunnistuse koopiat asemel võib esitada ka väljavõtte portaalist eesti.ee lapse või eeskostetava suhtes esindusõiguse olemasolu kohta. Juhul, kui pakettreisileping sõlmitakse õpetaja vahendusel, siis soovitame volitada õpetajat õpilasi esindama. Nii on õpetajal võimalik teha õpilaste eest erinevaid tahteavaldusi, näiteks nõuda reisisasu hüvitamist või teha lepingust taganemise avaldus vms.

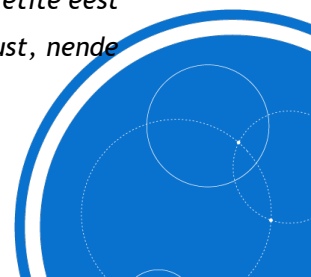
4.2. Mis on pakettreis?

Pakettreis on vähemalt kahte eri liiki reisiteenuste kogum. Reisiteenusteks on reisijavedu, majutus, mootorsõiduki rent ja muu turismiteenus. Pakettreise pakutakse reisikorraldaja poolt varasemalt ettevalmistatud kujul või see koostatakse reisija soovil ja valikul. Pakettreisi moodustumiseks peab olema tegemist kahe erineva reisiteenuse kombineerimisega - näiteks kui reis sisaldab majutust ja lennupileteid. **Erandina ei käsitleta pakettreisina väljasõite, mis kestavad vähem kui 24 tundi ja ei sisalda öist majutust, sõltumata asjaolust, et tegemist on mitme eri liiki reisiteenuse kooslusega** - näiteks ühepäevane ekskursioon mandrilt saartele. Seevastu juhul, kui ekskursioon sisaldab öist majutust, on tegu sõltumata reisi kestusest pakettreisiga.

4.3. Mis on seotud reisikorraldusteenused?

Seotud reisikorraldusteenused on vähemalt kaks eri liiki reisiteenust samaks reisiks, millest ei moodustu pakettreis ja milleks reisija sõlmib ühe külastuse või reisiettevõtjaga ühenduse võtmisel eraldi lepingud üksikute reisiteenuste osutajatega ja reisiettevõtja hõlbustab reisijal iga reisiteenuse eraldi valimist ning sihipärasel viisil reisijal vähemalt ühe täiendava reisiteenuse lepingu sõlmimist teise ettevõtjaga.

Näiteks: soovitakse majutust Milanos ja selleks pöörduetakse reisikorraldaja Turismikanad OÜ poole. Turismikanad OÜ reisikonsultandid aitavad valida sobiva majutuse ning väljastavad arve ja lepingu. Reisija tasub majutuse eest ning sama reisibüroo külastuse käigus avaldab soovi soetada ka lennupileteid sihtkohta jõudmiseks. Reisikonsultandid teevad vastavad broneeringud ja piletite eest väljastatakse uus arve. Seega on ühe ostuprotsessi käigus valitud kaks erinevat reisiteenust, nende

eest on tasutud kahe erineva arve alusel ja samal ajal on reisisiteenused ette nähtud samaks reisiks. Kirjeldatud juhul on tegemist seotud reisikorraldusteenustega, mille sõlmimist Turismikanad OÜ hõlbustas.

Pärast seda, kui hõlbustaja on edastanud reisisitasud tegelikule teenuseosutajale, ei ole reisisitasud enam hõlbustaja tagatisega kaetud.

4.4. Mis on vahendamine?

Lisaks pakettreiside korraldamisele ja seotud reisikorraldusteenuste lepingute sõlmimise hõlbustamisele on võimalik tegutseda reisiettevõtjana ka vahendades teiste reisikorraldajate poolt kokku pandud pakettreise. See tähendab, et reisija ostab pakettreisi ühelt reisiettevõtjalt, aga reisisiteenuste osutamise eest vastutab reisikorraldaja, kes pakettreisi kokku pani. Vahendatavate reiside puhul ei pea vahendajal olema tagatist, kuna tegelikuks ning vastutavaks reisikorraldajaks on keegi teine, kellel on vastav tagatis.

Näiteks: reisikorraldaja Seitsme Maa Reisid OÜ müüb edasi Turismikanad OÜ poolt kokkupandud pakettreisi. Reisija sõlmib lepingu Seitsme Maa Reisid OÜ vahendusel, aga tegelikuks reisikorraldajaks on Turismikanad OÜ.

Samas muutub vahendaja ise reisikorraldajaks, kui reisijale ei ole selge, kes on tegelikult reisikorraldajaks ning talle ei ole edastatud vastavat informatsiooni. Vahendaja muutub reisikorraldajaks ka juhul, kui ta lisab reisikorraldaja poolt kokku pandud pakettreisile omalt poolt reisisiteenuseid. Viimasel juhul peab tal olema ka turismiseaduse nõuetele vastav tagatis.

Näiteks: reisikorraldaja Seitsme Maa Reisid OÜ vahendab Turismikanad OÜ talvist pakettreisi, mis sisaldab lendu suusakuurortisse ja majutust mägimajas. Seitsme Maa Reisid OÜ lisab pakatile omalt poolt transpordi suusamäele ja mäepiletid. Kuna algselt Turismikanad OÜ talvisele pakettreisile lisas Seitsme Maa Reisid OÜ ka muid reisisiteenuseid, muutub Seitsme Maa Reisid OÜ ise reisi vastutavaks reisikorraldajaks.

Vahendajal on kohustus müüa pakettreis edasi sellisel kujul, nagu tegelik reisikorraldaja selle kokku pani, ja reisijale peab olema arusaadav, kes on vastutav reisikorraldaja. **Tagatise seadmise kohustus on üksnes vastutaval korraldajal, mitte vahendajal.** Reisi ära jäämisel tuleb pöörduda reisisituatsiooni hüvitamiseks vastutava reisikorraldaja poole. Seega peab reisija olema tähelepanelik ja tutvuma pakkumises ja lepingus toodud infoga. **Tegelik reisikorraldaja peab olema märgitud pakettreisi pakkumises ja ka pakettreisilepingus.**

4.5. Mis on tüüptingimused?

Tüüptingimused on tingimused, mis on eelnevalt väljatöötatud ja reisijatega eraldi neid läbi ei räägita. Erinevus lepingutingimustest seisnebki selles, et tüüptingimuste sisu ei ole reisijal võimalik mõjutada. Tüüptingimustega võib reisikorraldaja juba eelnevalt reguleerida võimalikke ettetulevaid olukordi või sisustada olulisi mõisteid jne. Näiteks võib tüüptingimustega ette näha osamaksetega tasumise korra, pakettreisi hinnatõusu ja alandamise arvutamise korra, veokulude, reisisiteenuste osutamisega seotud maksu- või tasumäärade ja pakettreisiga seotud vahetuskursi muutuste puhuks,

üldised reisija ja reisikorraldaja õigused ning kohustused jms. Kuna reisija ei saa tüüptingimusi läbi rääkida, on reisija tarbijana nõrgemas rollis ja sellest tulenevalt on reisija kahjuks kalduv tüüptingimus tühine.¹

Näiteks: tüüptingimus, mille kohaselt ei ole reisijal õigus kasutada õiguskaitsevahendeid, kui reisikorraldaja rikub pakettreisilepingut tahtlikult, on tühine. Õiguskaitsevahenditeks on näiteks õigus lepingust taganeda, nõuda lepingu täitmist või kahju hüvitamist.

Samas on oluline meeles pidada, et tüüptingimused ei pruugi alati saada konkreetse lepingu osaks. Tüüptingimused saavad lepingu osaks üksnes juhul, kui reisikorraldaja enne lepingu sõlmimist või lepingu sõlmimise ajal neile selgelt viitab ja annab võimaluse tingimustega tutvuda. Hilisemate arusaamatuste vältimiseks tutvu tüüptingimustega enne lepingu sõlmimist!

4.6. Mis on vältimatud ja erakorralised asjaolud?

Vältimatuteks ja erakorralisteks asjaoludeks on sellised asjaolud, mis esinevad pakettreise sihtkohas või selle vahetus läheduses ja mõjutavad olulisel määral reisijate vedu sihtkohta või takistavad pakettreise teenuste osutamist.

Näiteks, kui planeeritud koolireisi toimumise ajal kehtivad sihtkohas liikumiskiirangud ja inimestel ei ole lubatud majutuskohast lahkuda. Sellisel juhul kehtivate kiirangute tõttu ei ole võimalik pakettreise lubatud kujul osutada.

Samuti on vältimatud ja erakorralised asjaolud näiteks:

- sõjategevus;
- tõsine julgeolekuprobleem (nt terrorism);
- märkimisväärsed ohud inimese tervisele (raske haiguse puhang sihtkohas);
- loodusõnnetused (maavärinad, üleujutused);
- ilmastikutingimused, mis muudavad võimatuks reisida sihtkohta turvaliselt või osutada pakettreisilepingus ette nähtud reisisiteenuseid.

4.7. Mis on standardinfo teabeleht?

Standardinfo teabeleht on ette nähtud pakettreisilepingu ja seotud reisikorraldusteenuste puhul. Vaata täiendavat infot [siit](#). Standardinfo teabelehe eesmärgiks on teavitada reisijat tema õigustest, anda ülevaade reisikorraldaja vastutusest ja tagatise olemasolust ning informeerida, mis reisisiteenuste kogumiga on tegemist (kas pakettreise või seotud reisikorraldusteenustega) ning teavitatakse maksejõuetuse vastasest kaitsest. Standardinfo teabeleht annab väga üldise ülevaate ja on üheks osaks lepingueelsest teabest, mille reisikorraldaja või vahendaja peab reisijale esitama.

---

¹ Tüüptingimuste regulatsioon on toodud võlaõigusseaduse (VÕS) lepingu peatüki teises jaos. Tühiste tüüptingimuste loetelu on toodud VÕS §-s 42.

4.8. Mis on tagatis?

Reisikorraldajatel, kes korraldavad pakettreise, ja reisiettevõtjatel, kes hõlbustavad seotud reisikorraldusteenuste lepingute sõlmimist, peab olema seatud tagatis. **Tagatis on ette nähtud juhuks, kui ei suudeta maksevõimetuse tõttu täita oma lepingust tulenevaid kohustusi.** Tagatisega kaetakse järgnev:

- tasutud ettemaksud, kui reis jääb ära;
- osaliselt osutamata jäänud reiseenuste eest tasutud summad;
- lunastamata pakettreisi kinkekaardi väärtus;
- reisijate transport tagasi lähtekohta, kui leping sisaldab reisijavedu;
- reisijate majutamine reisi sihtkohas kuni naasmiseni lähtekohta;
- või pakutakse võimalusel pakettreisi jätkamist.

Tagatise kasutusele võtmiseks võib reisikorraldaja või seotud reisikorraldusteenuste hõlbustaja esitada TTJA-le ise vastavasisulise avalduse.

Kaalutletult võib tagatise kasutusele võtmise otsustada ka TTJA.

4.8.1. Kuidas kontrollida, kas ettevõtjal on tagatis?

Tagatise olemasolu on võimalik kontrollida [majandustegevuse registrist](#) (MTR) sisestades reisiettevõtja ärinime otsingusse.² Järgnevalt on võimalik avada ettevõtja majandustegevusteate lühivaade, kus on lisainfo veeru all informatsioon ettevõtja tagatise kohta.³

4.9. Kas õpetajal on ka tagatise seadmise kohustus koolireisi iseseisval korraldamisel?

Koolireiside puhul võib tegemist olla ka õpetaja enda poolt kokku pandud reisiga, seega sisuliselt pakettreisiga. Näiteks tellitakse reiseenused otse teenuseosutajatelt (näiteks reisijaveo osutajalt tellitakse buss ja majutusteenuse osutajalt tellitakse majutus). Õpetaja ei muutu reisikorraldajaks ja tal ei ole tagatise seadmise kohustust seetõttu, et ta pakub pakettreisi või hõlbustab seotud reisikorraldusteenuste lepingute sõlmimist:

- juhuti (ainult mõnikord);
- mittekasumlikul eesmärgil (st reisi pakkumisel ei ole eesmärgiks tulu saamine ja ei tegutseda oma majandus- ja kutsetegevuse raames);
- piiratud arvule reisijatele (reisijateks on üksnes konkreetse klassi või kooli õpilased);
- reisi ei pakuta avalikkusele (reisi pakkumine ei ole avalik, vaid see on suunatud üksnes konkreetse kooli õpilastele).

² Lisa 1: kuvatõmmis MTR-i vaatest.

³ Lisa 2: kuvatõmmis MTR vaatest, kus on näha ettevõtja majandustegevusteate ning noolekesega on näidatud, millises veerus asub tagatise informatsioon.

5. Lepingu sõlmimisele eelnevad ettevalmistused

5.1. Enne pakettreisilepingu sõlmimist

Julgustame õpetajaid osalema aktiivselt lepingutingimuste läbirääkimisel ning vajadusel lisama täiendavaid tingimusi. Lepingu sõlmimisega kaasnevad mõlemale poolele kohustused, seega on oluline, et leping sisaldaks kõike vajalikku ja oleks üheselt arusaadav. Enne lepingu sõlmimist tuleks reisijal (tungivalt soovituslikult kirjalikult) teavitada reisikorraldajat kõigist olulistest tingimustest.

Näiteks: õpetaja kirjutab reisikorraldajale, et koolireisi eesmärgiks on kunstiajaloo tunnis õpitu kinnistamiseks külastada baroki ajastu kunstimuseumi. Seega on reisikorraldajat teavitatud reisi olulisest osast. Juhul, kui reisil olles selgub, et kunstimuseum on suletud ja reisikorraldaja pakub asenduseks loodusmuuseumi külastust, siis ei ole tegemist samaväärse teenuse pakkumisega. Seega on reisijal ka lihtsam tõendada, miks tegemist oli olulise rikkumisega ja, miks loodusmuuseumi pakkumine ei olnud samaväärne esialgselt kokkulepituga. Selliselt ei saa reisikorraldaja oma vastutust välistada ja väita, et tegemist on samaväärse reisisiteenusega.

Kokkuvõtvalt: teavita enne lepingu sõlmimist reisikorraldajat kirjalikult oma soovidest, tutvu lepingutingimustega (uuri, millised on poolte õigused ja kohustused) ja käitu heatahtlikult arvestades mõlema poole huvidega.

5.2. Lepingueelne teave

Pakettreisi kohta tuleb esitada **asjakohane** lepingueelne teave. Lepingueelne teave peab olema reisijale esitatud selgelt, arusaadavalt ning loetavalt.

Reisijal on õigus saada teavet järgneva kohta:

- reisikorraldaja nimi ja kontaktandmed ning vajadusel vahendaja andmed;
- pakettreisi koguhind ja selle eest tasumise viis;
- informatsioon reisijaveo kohta;
- majutuskoha informatsioon;
- toidlustustüüp;
- info sihtriigi tervise või reisidokumentide nõuete kohta;
- muude pakettreisi osaks olevate reisisiteenuste olemasolu.

Lepingueelseks teabeks loetakse standardinfo teabelehte ja konkreetse reisi kohta asjakohast teavet. Teave peab reisijale olema esitatud olenemata sellest, kas reis ostetakse sidevahendi abil, kohapeal kontoris või muud turustusviisi kasutades. Juhul, kui pakettreis soetatakse vahendaja kaudu, siis kehtib lepingueelse teabe esitamise kohustus ka vahendajale.

Ühtlasi peab reisikorraldaja teavitama reisijat võimalikest reisiga seotud riskidest, näiteks ohuolukorrast sihtkohas. Tegemist on teavitamiskohustusega, mille rikkumine võib kaasa tuua olukorra, kus reisijal ei ole piisavat informatsiooni, et langetada kaalutletud otsus. Lepingueelse teabe kohustuse täitmise tõendamiskoormis lasub ettevõtjal.

Lepingueelse teabe andmise eesmärgiks on tagada reisijale nõuetekohane informatsioon kaalutletud ostuotsuse tegemiseks ja ühtlasi aitab teabe andmine vältida arusaamatusi poolte vahel.

5.3. Reisi eest tasumine

Tee kindlaks, millised on maksetingimused. Lepi reisikorraldajaga kokku, kas reisi eest tasutakse ühe osamaksena või toimub tasumine maksegraafiku alusel. Reisi eest tasumisel reisikorraldajale või vahendajale on oluline omada täielikku ülevaadet teostatud osamaksete üle. Vaidluse korral peab reisija olema võimeline tõendama, mis summas osamaksed on tasutud. Maksegraafiku puhul on oluline kinni pidada kokkulepitud tähtaegadest. Reisikorraldaja võib lepingu üles ütelda, kui reisija ei täida enda kohustusi ja viivitab osamaksete tasumisega.

Ühtlasi pane tähele! Seni kuni leping on kehtiv, tuleb ka osamakseid tähtaegselt tasuda. Reisija ei saa kehtiva lepingu alusel jätta osamakseid tasumata isegi juhul, kui reisikorraldajaga on tekkinud arusaamatused või on välja kuulutatud eriolukord. Osamaksete tasumise kohustusest vabanemiseks peab reisijal olema õiguslik alus lepingust taganemiseks või ülesütlemiseks. **Esita lepingu ülesütlemise või taganemise teade reisikorraldajale kirjalikult!**

5.4. Reisijate nimekirja edastamine reisikorraldajale

Koolireise korraldades võib osutada keeruliseks reisijate lõpliku nimekirja kokkupanemine, sest viimasel hetkel võib ette tulla ootamatuid muudatusi (õpilase haigestumine vms). Seega on tihtipeale õpetajad edastanud reisikorraldajale üksnes reisijate arvu, mistõttu ei pruugi reisikorraldaja omada reisijatest täielikku ülevaadet. **Reisijate nimekirja edastamine reisikorraldajale on oluline seetõttu, et maksejõuetuse korral tagastatakse reisisasu reisijale.** Selleks peab reisikorraldaja omama ka reisijatest ülevaadet. **Seega on vaja reisikorraldajale edastada nimekiri reisijatest ja nende seaduslikest esindajatest.** Eelnev lihtsustab oluliselt ka maksejõuetuse menetluse läbi viimisel hüvitiste tasumist.

6. Pakettreisilepingu sõlmimise järgselt

Pärast lepingu sõlmimist peab reisikorraldaja viivitamatult reisijale edastama **allkirjastatud lepingu või lepingu koopia või vastava kinnituse püsival andmekandjal**. Allkirjastatud pakettreisilepingu olemasolu kergendab oluliselt hilisemat vaidluste lahendamist. Suulisi kokkuleppeid on hiljem pea võimatu ära tõendada, seega veendu, et kokkulepitud tingimused on lepingus kirjas ja leping on olemas

6.1. Mida teha, kui reisikorraldaja rikub pakettreisilepingut?

Lepingu rikkumisega on tegemist juhul, kui lepingupool ei täida endale võetud kohustusi. Pakettreisilepingu rikkumisel tekib kahjustatud poolel õigus kasutada õiguskaitsevahendeid. Õiguskaitsevahendina saab nõuda näiteks kohustuse täitmist, kahju hüvitamist, hinna alandamist, lepingust taganemist või lepingu üles öelda. Lepingupooled peavad käituma üksteise suhtes heatahtlikult. **Reisija peab lepingu rikkumisest reisikorraldajale või vahendajale viivitamatult teatama. Pöördu reisikorraldaja või vahendaja poole ja nõua kohustuse täitmist lepingus kokkulepitud kujul ja anna võimalus mittevastavus mõistliku aja jooksul kõrvaldada.** Kui eelnev ei too oodatud lahendust, esita viivitamatult reisikorraldajale või vahendajale kirjalik pretensioon ja kirjelda probleemi võimalikult detailselt (vajadusel kogu tõendeid - tee pilte ja videoid).

6.1.1. Pakettreisilepingust taganemine

Enne reisi toimumist on reisijal võimalik igal ajal pakettreisilepingust taganeda. Pakettreisilepingust taganemiseks tuleb reisijal teha vastavasisuline kirjalik avaldus. Avalduses too välja, mille alusel lepingust taganetakse. Taganemise alusteks võivad olla järgnevad:

- omal soovil (NB! Reisikorraldaja võib sel juhul nõuda hüvitist, mille määra võib ette näha ka tüüptingimustes);
- pakettreisi hind tõusis enam kui 8 protsenti pakettreisi kogumaksumusest ja reisija ei nõustu hinnatõusuga;
- reisijad ei nõustu reisikorraldaja poolt tehtavate oluliste muudatustega pakettreisilepingus reisikorraldaja poolt määratud tähtaja jooksul;
- reisi sihtkohas ja reisi toimumise ajal esinevad erakorralised ning vältimatud asjaolud.

Reisijal on õigus igal ajahetkel pakettreisist taganeda, kuid sellega võib kaasneda olukord, kus reisikorraldaja ei pea tagastama kogu reisisasu. Tegemist on reisikorraldaja poolt juba tehtud kulutuste hüvitamisega, mis on tekkinud näiteks hotelli broneerimisega ning mida ei ole võimalik tagasi saada (NB! Reisija nõudmisel põhjendab reisikorraldaja hüvitise suurust).

Reisisasu summast ei ole lubatud kinni hoida tehtud kulutusi, kui reis jääb ära sihtkohas ja reisi toimumise ajal esinevate vältimatute ja erakorraliste asjaolude tõttu.

Vältimatute ja erakorraliste asjaolude tõttu lepingust taganemisel tuleb tõendada ka nende asjaolude esinemist sihtkohas. Soovitame teha kuvatõmmised näiteks Välisministeeriumi reisihoiatustest, sihtkohariigi ametiasutuse kodulehel avaldatud infost, Terviseameti informatsioonist, WHO viiruse leviku kaardist jms. **Sihtkohas vältimatute ja erakorraliste asjaolude esinemise hindamiseks on mõistlik teha taganemisavaldus hiljemalt 2 nädalat enne reisi toimumist.**

***Näiteks:** õpilased ning nende vanemad soovivad taganeda talvisest Lapimaa pakettreisist novembri viimasel nädalal ja reisi toimumise kuupäevadeks on 5. - 8. detsember. Reisist taganemise hetkel on Välisministeerium andnud välja reisihoiatuse ning Lapimaal kehtivad liikumiskiirangud. Kuna taganeda soovitakse novembri viimasel nädalal, siis on taganemise avaldus tehtud ajal, kui on võimalik hinnata erakorraliste ja vältimatute asjaolude esinemist ka reisi toimumise hetkel ning reisikorraldajal ei ole võimalik läbi viia ekskursiooni Jõuluvana juurde. Seevastu on võimatu tõendada sihtkohas valitsevat olukorda näiteks pool aastat ette, mistõttu on taolisel juhul küsitav lepingust taganemine sihtkohas esinevate vältimatute ja erakorraliste asjaolude alusel.*

Juhul, kui Te soovite taganeda pakettreisilepingust põhjusel, et riiki sisenemise tingimuseks on COVID-19 vaksineerimistõendi või negatiivse PCR-testi vms olemasolu nõue, ei ole tegemist erakorraliste ning vältimatute asjaoludega.

6.2. Kelle poole tuleb probleemi korral pöörduda, kui reisi pani kokku õpetaja?

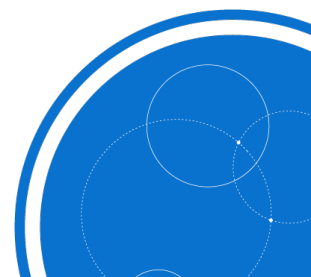
Kui õpetaja ei kasuta reisikorraldajat ja tellib igalt teenuseosutajalt eraldi üksikud reisieenused, siis selline reis ei ole tagatisega kaetud. Seega teenuseosutaja maksejõuetuse korral tagatise kaitse reisieenustele ei laiene. Üksikute reisieenuste puhul tuleb oma probleemiga pöörduda otse teenuseosutaja poole. Iga reisieenuse osutajaga sõlmitakse eraldi leping ja iga lepingu puhul kohaldub vastav regulatsioon. Näiteks transpordi puhul on tegemist reisijaveolepinguga ja majutuse puhul üürilepinguga. Eelnevast tulenevalt tuleb tähelepanelikult tutvuda iga teenuseosutajaga sõlmitud lepingu sisuga.

Võttes arvesse viiruse levikust tulenevaid ootamatusi, soovitame sõlmida võimalikult paindlike tingimustega kokkuleppeid. Näiteks valida paindlikud lennupiletid, mis võimaldavad reisi toimumise kuupäeva vajadusel edasi lükata, pileteid tühistada ja nõuda raha tagastamist. Leppida kokku paindlikud tingimused majutuse broneerimisel. Näiteks majutuse kuupäevade muutmise või tühistamise ilma leppetrahvi maksmise kohustuseta.

6.3. Millistel juhtudel on võimalik saada tagatisest reisisu hüvitamist?

Tagatisest on võimalik hüvitist saada, kui tasuti:

- pakettreisi;
- pakettreisi kinkekaardi;

- seotud reisikorraldusteenuste eest (NB! Tagatisega on kaetud hõlbustaja maksejõuetuse korral reisisad, mida hõlbustaja pole tegelikule teenuseosutajale edasi kandnud).

Tagatise kasutamise menetluse viib läbi TTJA. Reisiettevõtja seatud tagatis võetakse kasutusele ning reisijatele määratakse nõuete esitamiseks tähtaeg.

Nõuete kogumise käigus kontrollitakse:

- kas on esitatud korrektne avaldus (sh allkirjastatud);
- kas on esitatud vajalikud nõude alusdokumendid (pakettreisileping, arve, maksekorralduskviitung(id));
- lepingute puudumisel kontrollitakse, kas on esitatud kirjavahetus, millelt nähtub reisiteenuste tellimine ja reisikorraldaja kinnitus teenuste osutamise kohta;
- kas on tõendatud lapsevanema või lähikondse esindusõigus (näiteks laste ja eeskostetavate kohta väljavõte eesti.ee-st või sünnitunnistuse koopia).

Lisa 1

MTR Majandustegevuse register
 TARBIJAKAITSE JA TEHNILISE JÄRELEVALVE AMET

Avaleht

Kiirotsingud

Otsingud

Ettevõtja

Majandustegevusteade

Tegevusluba

Ettekirjutus

Tegutsemiskeeld

Majandushaldusasutus

Ametnike kontaktid

Abi

Statistika

MTR arhiiv

Teate- ja loakohustusega tegevusalad

Oluline info

Majandustegevusteated

Otsing Väljundi parameetrid

Ettevõtja nimi

Registrikood

Majandustegevusteate number

Esitamise aeg kuni

Kehtivuse algus kuni

Kehtivuse lõpp kuni   Tähtajatu

Loobumise algus kuni

Loobumise lõpp kuni   Tähtajatu

Peatamise algus kuni

Peatamise lõpp kuni   Tähtajatu

Muutmise aeg kuni

Kehtiv

Arhiveerimise põhjus

Arhiveerimise aeg kuni

Tegevusala

EMTAK kood

EMTAK nimetus

Kinnitatud Kinnitamata Kinnitatud Kõik

Taotlemisviis

Otsi Tühista otsing

Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet register@ttja.ee tel 6687080

Lisa 2

Majandustegevusteated

Otsing Väljundi parameetrid

Leiti 1 kirje

Jrk	Number	Ettevõtja nimi	Registrikood	Kehtivuse algus ↓	Kehtivuse lõpp	Kehtiv	Tegevusala	Lisainfo
1	TRE000000	Turismikanad OÜ	00000000	01.01.2019	Tähtajatu	jah	Reisiettevõtjana tegutsemine	Tagatise summa EUR: 13 000 Tagatise kehtivuse algus: 01.01.2021 Tagatise kehtivuse lõpp: 31.12.2023

Leiti 1 kirje

[Valjavõtte CSV formaadis](#)